

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ ద్విషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ద్విషష్టితమః సర్గః ॥

వానరైర్మధువనరక్షకాణాం దధిముఖస్య చ పరాభవః సభృత్యస్య

దధిముఖస్య సుగ్రీవపార్శ్వే గమనం చ

తానువాచ హరిశ్రేష్ఠో హనూమాన్ వానరర్షభః |

అవ్యగ్రమనసో యూయం మధు సేవత వానరాః || 5.62.1 ||

అహమావర్జయిష్యామి యుష్మాకం పరిపంథినః |

శ్రుత్వా హనూమతో వాక్యం హరీణాం ప్రవరోఽంగదః || 5.62.2 ||

ప్రత్యువాచ ప్రసన్నాత్మా పిబంతు హరయో మధు |

అవశ్యం కృతకార్యస్య వాక్యం హనుమతో మయా || 5.62.3 ||

అకార్యమపి కర్తవ్యం కిమంగం పునరీదృశం |

అంగదస్య ముఖాచ్ఛ్రుత్వా వచనం వానరర్షభాః || 5.62.4 ||

సాధు సాధ్వితి సంహృష్టా వానరాః ప్రత్యపూజయన్ |

పూజయిత్వాంగదం సర్వే వానరా వానరర్షభం || 5.62.5 ||

జగ్ముర్మధువనం యత్ర నదీవేగ ఇవ ద్రుమం |

తే ప్రవిష్టా మధువనం పాలానాక్రమ్య శక్తితః || 5.62.6 ||

అతిసర్గాచ్చ పటవో దృష్ట్వా శ్రుత్వా చ మైథిలీం |

పపుః సర్వే మధు తదా రసవత్ ఫలమాదదుః || 5.62.7 ||

ఉత్పత్య చ తతః సర్వే వనపాలాన్ సమాగతాన్ |

తే తాడయంతః శతశః సక్తా మధువనే తదా || 5.62.8 ||

మధూని ద్రోణమాత్రాణి బాహుభిః పరిగృహ్య తే |
పిబంతి కపయః కేచిత్ సంఘశస్త్ర హృష్టవత్ || 5.62.9 ||

ఘ్నంతి స్మ సహితాః సర్వే భక్షయంతి తథాపరే |
కేచిత్ పీత్యాపవిధ్యంతి మధూని మధుపింగలాః || 5.62.10 ||

మధూచ్ఛిష్టేన కేచిచ్ఛ జఘ్నురన్యోన్యముత్కటాః |
అపరే వృక్షమూలేషు శాఖా గృహ్య వ్యవస్థితాః || 5.62.11 ||

అత్యర్థం చ మదగ్లానాః పర్ణాన్యాస్తీర్య శేరతే |
ఉన్మత్తవేగాః ప్లవగా మధుమత్తాశ్చ హృష్టవత్ || 5.62.12 ||

క్షిపంత్యపి తదాన్యోన్యం స్థలంతి చ తథాపరే |
కేచిత్ క్ష్వేడాన్ ప్రకుర్వంతి కేచిత్ కూజంతి హృష్టవత్ || 5.62.13 ||

హరయో మధునా మత్తాః కేచిత్ సుప్తా మహీతలే |
ధృష్టాః కేచిద్ధసంత్యన్యే కేచిత్ కుర్వంతి చేతరత్ || 5.62.14 ||

కృత్వా కేచిద్ వదంత్యన్యే కేచిద్ బుధ్యంతి చేతరత్ |
యేఽప్యత్ర మధుపాలాః స్యుః ప్రేష్యా దధిముఖస్య తు || 5.62.15 ||

తేఽపి తైర్వానరైర్భిమైః ప్రతిషిద్ధా దిశో గతాః |
జానుభిశ్చ ప్రఘృష్టాశ్చ దేవమార్గం చ దర్శితాః || 5.62.16 ||

అబ్రువన్ పరమోద్విగ్నా గత్వా దధిముఖం వచః |
హనూమతా దత్తవరైర్లతం మధువనం బలాత్ |
వయం చ జానుభిర్ఘృష్టా దేవమార్గం చ దర్శితాః || 5.62.17 ||

తదా దధిముఖః క్రుద్ధో వనపస్త్ర వానరః |
హతం మధువనం శ్రుత్వా సాంత్యయామాస తాన్ హరీన్ || 5.62.18 ||

ఏతాగచ్ఛత గచ్ఛామో వానరానతిదర్శితాన్ |
బలేనావారయిష్యామి ప్రభుంజానాన్ మధూత్తమం || 5.62.19 ||

శ్రుత్వా దధిముఖస్యేదం వచనం వానరర్షభాః |
పునర్వీరా మధువనం తేనైవ సహితా యయుః || 5.62.20 ||

మధ్యే చైషాం దధిముఖః సుప్రగృహ్య మహాతరుం |
సమభ్యధావన్ వేగేన సర్వే తే చ ప్లవంగమాః || 5.62.21 ||

తే శిలాః పాదపాంశ్చైవ పాషాణామపి వానరాః |
గృహీత్వాభ్యాగమన్ క్రుద్ధా యత్ర తే కపికుంజరాః || 5.62.22 ||

బలాన్నివారయంతశ్చ ఆసేదుర్హరయో హరీన్ |
సందష్టౌష్ఠపుటాః క్రుద్ధా భర్త్యయంతో ముహుర్ముహుః || 5.62.23 ||

అథ దృష్ట్వా దధిముఖం క్రుద్ధం వానరపుంగవాః |
అభ్యధావంత వేగేన హనుమత్ప్రముఖాస్తదా || 5.62.24 ||

సవృక్షం తం మహాబాహుమాపతంతం మహాబలం |
వేగవంతం విజగ్రాహ బాహుభ్యాం కుపితోఽంగదః || 5.62.25 ||

మదాంధో న కృపాం చక్రే ఆర్యకోఽయం మమేతి సః |
అధైనం నిష్పిపేషాశు వేగేన వసుధాతలే || 5.62.26 ||

స భగ్నుబాహుారుముఖో విహ్వలః శోణితోక్షితః |
ప్రముమోహ మహావీరో ముహూర్తం కపికుంజరః || 5.62.27 ||

స కథంచిద్ విముక్తస్తైర్వానరైర్వానరర్షభః |
ఉవాచైకాంతమాగత్య స్వాన్ భృత్యాన్ సముపాగతాన్ || 5.62.28 ||

ఏతాగచ్ఛత గచ్ఛామో భర్తా నో యత్ర వానరః |
సుగ్రీవో విపులగ్రీవః సహ రామేణ తిష్ఠతి || 5.62.29 ||

సర్వం చైవాంగదే దోషం శ్రావయిష్యామ పార్థివే |
అమర్షీ వచనం శ్రుత్వా ఘాతయిష్యతి వానరాన్ || 5.62.30 ||

ఇష్టం మధువనం హ్యేతత్ సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
పితృపైతామహం దివ్యం దేవైరపి దురాసదం || 5.62.31 ||

స వానరానిమాన్ సర్వాన్ మధులుభ్దాన్ గతాయుషః |
ఘాతయిష్యతి దండేన సుగ్రీవః ససుహృజ్జనాన్ || 5.62.32 ||

వధ్యా హ్యేతే దురాత్మానో నృపాజ్ఞాపరిపంథినః |
అమర్షప్రభవో రోషః సఫలో మే భవిష్యతి || 5.62.33 ||

ఏవముక్త్యా దధిముఖో వనపాలాన్ మహాబలః |
జగామ సహసోత్పత్య వనపాలైః సమన్వితః || 5.62.34 ||

నిమేషాంతరమాత్రేణ స హి ప్రాప్తో వనాలయః |
సహస్రాంశుసుతో ధీమాన్ సుగ్రీవో యత్ర వానరః || 5.62.35 ||

రామం చ లక్ష్మణం చైవ దృష్ట్వా సుగ్రీవమేవ చ |
సమప్రతిష్ఠాం జగతీమాకాశాన్నిపపాత హా || 5.62.36 ||

స నిపత్య మహావీరః సర్వైస్తైః పరివారితః |
హారిర్దధిముఖః పాలైః పాలానాం పరమేశ్వరః || 5.62.37 ||

స దీనవదనో భూత్వా కృత్వా శిరసి చాంజలిం |
సుగ్రీవస్యాశు తౌ మూర్ధ్నా చరణౌ ప్రత్యపీడయత్ || 5.62.38 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ద్విషష్టితమః సర్గః ||